

KARTA PRZEDMIOTU

B5 Pedagogika

Informacje ogólne

Nazwa przedmiotu i kod	PEDAGOGIKA_B5
(wg planu studiów):	
Nazwa przedmiotu (j. ang.):	The EDUCATION
Kierunek studiów:	WYCHOWANIE FIZYCZNE
Poziom studiów:	studia I stopnia
Profil:	praktyczny (P)
Forma studiów:	studia stacjonarne, studia niestacjonarne
Punkty ECTS:	6
Język wykładowy:	polski
Rok akademicki:	2021/2022
Semestr:	I, II
Koordinator przedmiotu:	Małgorzata Wójcik, dr nauk społecznych

Elementy wchodzące w skład programu studiów

Treści programowe zapewniające uzyskanie efektów uczenia się dla przedmiotu
Udostępnienie studentom podstaw wiedzy o edukacji oraz umożliwianie im integrowania tej wiedzy z ich wiedzą osobistą. Umżliwianie studentom analizowania, interpretowania i oceniania praktyki pedagogicznej z wykorzystywaniem wiedzy pedagogicznej i w pedagogice. Rozwijanie zainteresowań edukacyjnych studentów, budowanie w nich nastawienia na zmianę oraz pobudzanie ich motywacji do samokształcenia i refleksji pedagogicznej.

Liczba godzin zajęć w ramach poszczególnych form zajęć według planu studiów:	Tryb stacjonarny: sem. I: wykład 30 h, audytorium 15 h sem. II: wykład 15 h, audytorium 30 h Tryb niestacjonarny: sem. I: wykład 30 h, audytorium 15 h sem. II: wykład 15 h, audytorium 30 h			
Opis efektów uczenia się dla przedmiotu				
Kod efektu przedmiotu	Student, który zaliczył przedmiot zna i rozumie/potrafi/jest gotów do:	Powiązanie z KEU	Forma zajęć dydaktycznych	Sposób weryfikacji i oceny

				efektów uczenia się
B5_W01	zna i rozumie system oświaty: organizację i funkcjonowanie systemu oświaty oraz podstawowe zagadnienia prawa oświatowego; międzynarodowe i krajowe regulacje dotyczące praw człowieka, dziecka, ucznia oraz osób z niepełnosprawnością; znaczenie pozycji szkoły jako instytucji edukacyjnej, funkcje i cele edukacji szkolnej; modele współczesnej szkoły; pojęcie ukrytego programu szkoły; alternatywne formy edukacji; zagadnienie praw wewnętrznych szkolnego; podstawę programową w kontekście programu nauczania; tematykę oceny jakości działalności szkoły lub placówki oświatowej;	K_W01 K_W07 K_W11	wykład, audytorium	egzamin dyskusja wypowiedzi ustne studenta, praca samodzielna, debata kolokwium
,B5_W02	zna i rozumie rolę nauczyciela, koncepcje pracy nauczyciela: etykę zawodową nauczyciela; nauczycielską pragmatykę zawodową – prawa i obowiązki nauczycieli; zasady odpowiedzialności prawnej opiekuna, nauczyciela, wychowawcy i za bezpieczeństwo oraz ochronę zdrowia uczniów; tematykę oceny jakości pracy nauczyciela; zasady projektowania ścieżki własnego rozwoju zawodowego; rolę początkującego nauczyciela w szkolnej rzeczywistości; uwarunkowania sukcesu w pracy nauczyciela; choroby związane z wykonywaniem zawodu nauczyciela;	K_W11 K_W12	wykład, audytorium	egzamin wypowiedzi ustne studenta, praca samodzielna, studium przypadku,
B5_W03	zna i rozumie wychowanie w kontekście rozwoju: ontologiczne, aksjologiczne i antropologiczne podstawy wychowania; istotę i funkcje wychowania; proces wychowania, jego strukturę, właściwości i dynamikę; pomoc psychologiczno-pedagogiczną w szkole – regulacje prawne, formy i zasady udzielania wsparcia, znaczenie współpracy rodziny i szkoły oraz szkoły ze środowiskiem pozaszkolnym;	K_W05 K_W07 K_W10 K_W11	wykład, audytorium	rozmowa, praca samodzielna na zajęciach, wypowiedzi ustne studenta, kolokwium egzamin

B5_W04	<p>zna i rozumie zasady pracy opiekuńczo-wychowawczej nauczyciela: obowiązki nauczyciela jakowychowawcy klasy, metodykę pracy wychowawczej, program pracy wychowawczej, stylekierowania klasą, ład i dyscyplinę, poszanowanie godności dziecka, ucznia lub wychowanka, różnicowanie, indywidualizację i personalizację pracy z uczniami, funkcjonowanie klasy szkolnej jako grupy społecznej, procesy społeczne w klasie,rozwiązywanie konfliktów w klasie lub grupie wychowawczej, animowanie życia społeczno-kulturalnego klasy, wspieranie samorządności i autonomii uczniów, rozwijanieu dzieci, uczniów lub wychowanków kompetencji komunikacyjnych i umiejętności społecznych niezbędnych do nawiązywania poprawnych relacji; pojęcia integracji i inkluzji; sytuację dziecka z niepełnosprawnością fizyczną i intelektualną w szkoleogólnodostępnej, problemy dzieci z zaburzeniami ze spektrum autyzmu i ich funkcjonowanie; zagadnienie dzieci zaniedbanych i pozbawionych opieki; szkolnąsytuację dzieci emigrantów i reemigrantów; zagadnienie dziecka w sytuacji kryzysowejlub traumatycznej; zagrożenia dzieci i młodzieży: zjawiska agresji i przemocy, w tymagresji elektronicznej oraz uzależnień, w tym od środków psychoaktywnych i komputera, a także zagadnienia związane z grupami nieformalnymi, podkulturami</p>	K_W05 K_W07 K_W10 K_W11	wykład, audytorium	rozmowa, dyskusja, wypowiedzi ustne studenta, praca samodzielna, studium przypadku, egzamin
B5_W05	<p>zna i rozumie sytuację uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi: specjalne potrzebyedukacyjne uczniów i ich uwarunkowania (zakres diagnozy funkcjonalnej i narzędzia stosowane w diagnozie), konieczność dostosowywania procesu kształcenia dospecjalnychpotrzeb edukacyjnych uczniów (projektowanie wsparcia, konstruowanie indywidualnychprogramów); tematykę oceny skuteczności wsparcia uczniów ze specjalnymi potrzebami</p>	K_W05 K_W08 K_W11	audytorium	rozmowa, studium przypadku, egzamin

B5_W06	zna i rozumie zasady pracy z uczniem z trudnościami w uczeniu się; przyczyny i przejawy trudności w uczeniu się; specyficzne trudności w uczeniu się – dysleksja, dysgrafia, dysortografia i dyskalkulia; zasady dokonywania diagnozy nauczycielskiej i techniki diagnostycznych pedagogice; sposoby przezwyciężania trudności w uczeniu się; trudności w uczeniu się wynikające z dysfunkcji sfery percepcyjno-motorycznej oraz zaburzeń rozwoju zdolności, w tym językowych i arytmetycznych, i sposoby ich przezwyciężania;	K_W05 K_W08 K_W11	wykład, audytorium	rozmowa, studium przypadku, praca pisemna w parach egzamin
B5_W07	zna i rozumie poradnictwo edukacyjno-zawodowe: wspomaganie ucznia w projektowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej, metody i techniki określania potencjału ucznia; potrzebę przygotowania młodzieży do uczenia się przez całe życie;	K_W05 K_W08 K_W11	wykład, audytorium	rozmowa, egzamin
B5_U01	potrafi wybrać program nauczania zgodny z wymaganiami podstawy programowej i dostosować go do tej podstawy;	K_U06	audytorium	praca pisemna
B5_U02	potrafi zaprojektować ścieżkę własnego rozwoju zawodowego;	K_U13	audytorium	rozmowa, praca pisemna
B5_U03	potrafi sformułować oceny etyczne związane z wykonywaniem zawodu nauczyciela;	K_U13	wykład, audytorium	rozmowa
B5_U04	potrafi nawiązywać współpracę z innymi nauczycielami oraz ze środowiskiem pozaszkolnym;	K_U01	audytorium	Rozmowa z opiekunem praktyk
B5_U05	potrafi rozpoznawać sytuację zagrożeń i uzależnień uczniów;	K_U02 K_U08 K_U12	audytorium	rozmowa, studium przypadku egzamin
B5_U06	potrafi zdiagnozować ucznia ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi i zaprojektować dla niego wsparcie;	K_U02 K_U05 K_U12	audytorium	Studium przypadku, rozmowa
B5_U07	potrafi określić przybliżony potencjał ucznia i doradzić mu ścieżkę rozwoju;	K_U02 K_U05	audytorium	Rozmowa, studium

B5_K01	jest gotów do: okazywania empatii uczniom potrzebującym wsparcia i pomocy;	K_K02 K_K03 K_K05	wykład, audytorium	obserwacja rozmowa, egzamin
B5_K02	jest gotów do: profesjonalnego rozwiązywania konfliktów w klasie lub grupie wychowanków;	K_K03 K_K09	wykład, audytorium	obserwacja rozmowa, egzamin
B5_K03	jest gotów do: samodzielnego pogłębiania wiedzy pedagogicznej;	K_K01 K_K07	wykład, audytorium	obserwacja rozmowa, egzamin
B5_K04	jest gotów do: współpracy z innymi nauczycielami w celu doskonalenia swojego warsztatu pracy.	K_K02	audytorium	rozmowa, obserwacja

Nakład pracy studenta (bilans punktów ECTS)

Całkowita liczba punktów ECTS: (A + B)	6	Stacjonarne	Niestacjonarne
A. Liczba godzin kontaktowych z podziałem na formy zajęć oraz liczba punktów ECTS uzyskanych w ramach tych zajęć:	Wykład Egzamin audytorium konsultacje w sumie: ECTS	45 2 45 5 97 3,88	45 2 45 5 97 3,88
B. Formy aktywności studenta w ramach samokształcenia wraz z planowaną liczbą godzin na każdą formę i liczbą punktów ECTS:	praca w bibliotece przygotowanie do audytorium przygotowanie do kolokwium, prac samodzielnych i w parach oraz do egzaminu przygotowanie studium przypadku w sumie: ECTS	15 15 15 8 53 2,12	15 15 15 8 53 2,12
C. Liczba godzin zajęć kształtujących umiejętności praktyczne w ramach przedmiotu oraz związana z tym liczba punktów ECTS:	Analizowanie indywidualnych przypadków i próbarozwiązywania realnych problemów pedagogicznych w sumie: ECTS	25 25 1,0	25 25 1,0

Dodatkowe elementy (* - opcjonalnie)

Szczegółowe treści kształcenia w ramach poszczególnych form zajęć:	Wykłady (sem. I i II): <ol style="list-style-type: none"> 1. Zajęcia organizacyjne – zapoznanie z efektami kształcenia, sposobami zaliczenia przedmiotu, z formą egzaminu. 2. Związek pedagogiki z innymi naukami. Dyscypliny i subdyscypliny pedagogiczne. 3. Rola nauczyciela w określonych stylach nauczania: kierowniczy, terapeutyczny i wyzwalający z odniesieniem do stylów trenerskich. Film „Fala” z odniesieniem do etyki zawodu nauczyciela. Prawa i obowiązki nauczycieli. 4. Socjalizacja i wychowanie - istota i funkcje wychowania; proces wychowania i jego struktura, właściwości i dynamika. 5. Charakterystyka instytucji wychowania (środowisk wychowawczych):<ol style="list-style-type: none"> a. modele szkoły współczesnej: tradycyjna, terapeutyczna (romantyczna), refleksyjna i emancypacyjna, ich przedstawiciele i twórcy. Związki modeli szkół ze stylami nauczania; b. rodzina i formy alternatywne – współpraca szkoły z rodziną dziecka; c. grupa rówieśnicza – struktura grupy, style przywództwa grupowego na podstawie filmu „Władca much”. Sposoby diagnozowania struktury grupy rówieśniczej. Zjawisko inkluzji i integracji w zespole klasowym/w grupie rówieśniczej. Ład i porządek w klasie; d. wybrane instytucje wychowania równoległego, w szczególności rola mediów. 6. Ontologiczne, aksjologiczne i antropologiczne podstawy wychowania - różne odmiany myślenia o wychowaniu w teorii i praktyce: podejście dyrektywne, niedyrektywne i antyautorytarne – zasady, metody (w tym kary pedagogiczne i niepedagogiczne oraz nagrody), formy, techniki i środki wychowania w tych podejściach. Ocenianie wspierające, a tradycyjne. 7. Systemy pedagogiczne i ich twórcy oraz związane z nimi różne rozumienia pojęć: opieka, wychowanie, kształcenie, samokształcenie, samowychowanie:<ol style="list-style-type: none"> a. system M. Montessori – film b. szkoła demokratyczna i jej założyciel: A. Neill twórca szkoły w Summerhill c. system waldorfski d. system J. Korczaka (film A. Wajdy „Korczak”) e. pedagogika krytyczna i emancypacyjna - Paulo Freire, Henry Giroux i Peter McLaren. Pojęcie ukrytego programu szkoły. Badania rodzajowe. f. humanistyczna koncepcja edukacji C. Rogersa g. pedagogika inspirowana konstruktywizmem vs behawioryzm jako główne teorie pedagogiczne we współczesnej praktyce edukacyjnej. 8. Zagrożenia dla dzieci i młodzieży - zjawisko agresji i przemocy w szkole i agresji elektronicznej (hejt). Skala uzależnień wśród uczniów, w tym szczególnie od środków psychoaktywnych i Internetu. Przejawy, przyczyny, postępowanie, zapobieganie.
---	---

	<p>9. Szkolna sytuacja dzieci emigrantów i reemigrantów; zagadnienie dziecka w sytuacji kryzysowej lub traumatycznej. Film „Serce lwa” – przeciw stereotypom kulturowym.</p> <p>10. Hierarchia potrzeb ludzkich wg A.Maslowa i ich regulacja w procesie opiekuńczo-wychowawczym.</p> <p>11. Specyficzne trudności w uczeniu się: dysleksja, dysgrafia, dysortografia i dyskalkulia. Diagnoza, profilaktyka i terapia.</p> <p>Zajęcia audytoryjne (sem. I i II):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Prawa człowieka, w tym z niepełnosprawnością, prawa dziecka – zakaz stosowania przemocy wobec dzieci, w tym klapsów – <i>Ustawa z 10 czerwca 2010 r.</i> 2. Struktura polskiego systemu oświaty. Polski system oświaty, a systemy edukacyjne na świecie (np. Skandynawia, Korea, Chiny, USA, Wielka Brytania) – wady i zalety. Podejście elitarne i egalitarne wobec zmian cywilizacyjnych. Funkcje i cele edukacji szkolnej. Elementy prawa oświatowego. 3. Koncepcja Delorsa – przygotowanie dzieci i młodzieży do uczenia się przez całe życie. 4. Stawanie się nauczycielem: start zawodowy nauczyciela, przebieg kariery zawodowej, syndrom wypalenia zawodowego, choroby zawodowe. 5. Dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym uczeń zdolny. Dobór programów edukacyjnych. Specyfika pracy nauczyciela z uczniem o specjalnych potrzebach. Problemy diagnostyczne. 6. Problem uzależnień wśród dzieci i młodzieży – diagnoza, profilaktyka, pomoc. 7. Problemy dzieci z zaburzeniami (np. autyzm, zaburzenia zachowania) i ich funkcjonowanie (film <i>Temple Grandin</i>). Diagnoza, profilaktyka i terapia. 8. Zjawisko zaniedbywania dzieci i młodzieży oraz pozbawiania ich opieki. Przemoc wobec dzieci i młodzieży w rodzinie, dziecko i nastolatek jako sprawca przemocy. 9. Zasady pracy opiekuńczo-wychowawczej nauczyciela. Czynniki warunkujące efektywność pracy wychowawczej nauczyciela (m.in. komunikacja nauczyciela z uczniami, postawy nauczyciela, wartości). 10. Rozwiązywanie konfliktów w klasie lub grupie wychowawczej. Rola komunikacji nauczyciela z uczniami. Style komunikowania się, a porozumiewanie się wychowawcy/ nauczyciela/trenera z wychowankami. Co to znaczy „uczłowieczyć komunikację?” 11. Funkcjonowanie dzieci i młodzieży w grupach nieformalnych, podkulturach młodzieżowych i sektach. 12. Zakres działań poradni psychologiczno – pedagogicznych (poradnictwo zawodowe, diagnoza zaburzeń, diagnoza rozwoju). Pomoc psychologiczno – pedagogiczna w szkole.
<p>Metody i techniki kształcenia:</p>	<p>Wykład problemowy, informacyjny, „metodą ulów”, klasyczna metoda problemowa, ustna i pisemna burza mózgów, pokaz, praca z tekstem, metody ćwiczebne, objaśnienie, opowiadanie, dyskusja problemowa, rozmowa, metody warsztatowe, film, metoda indywidualnych przypadków.</p>

* Warunki i sposób zaliczenia poszczególnych form zajęć, w tym zasady zaliczeń poprawkowych, a także warunki dopuszczenia do egzaminu:	Kryteria oceny końcowej z wykładu i warsztatów: Obowiązkowa obecność na zajęciach w obydwu formach, przygotowanie się do zajęć, aktywne uczestnictwo w zajęciach, kolokwium zaliczeniowe na co najmniej 51% z treści realizowanych na zajęciach audytoryjnych, złożenie prac pisemnych, egzamin zaliczony na co najmniej 51%.
* Zasady udziału w poszczególnych zajęciach, ze wskazaniem, czy obecność studenta na zajęciach jest obowiązkowa:	Obowiązkowa zarówno na wykładach, jak i zajęciach audytoryjnych. Dopuszcza się w semestrze po jednej nieusprawiedliwionej nieobecności dla obu form.
Sposób obliczania oceny końcowej:	Średnia ocen z audytorium i egzaminu
* Sposób i tryb wyrównywania zaległości powstałych wskutek nieobecności studenta na zajęciach:	Zaliczanie zadań i treści kształcenia powstałych z nieobecności w toku konsultacji. Złożenie zaległych prac w wyznaczonym terminie. Samokształcenie, możliwość odrobienia zajęć audytoryjnych w innej grupie.
Wymagania wstępne i dodatkowe, szczególnie w odniesieniu do sekwencyjności przedmiotów:	Potoczna wiedza o edukacji
Zalecana literatura:	<p>Literatura podstawowa:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Gołębniak B.D., <i>Szkola wspomagająca rozwój</i> [w:] Z.Kwieciński, B.Śliwerski, <i>Pedagogika (Podręcznik akademicki)t.II</i>, PWN, Warszawa 2004. 2. Hejnicka-Bezwińska T., <i>Pedagogika: podręcznik dla pierwszego stopnia kształcenia na poziomie wyższym</i>, Difin SA, Warszawa 2015. 3. Janicka I., <i>Człowiek w relacjach rodzinnych</i>, [w:] <i>Wprowadzenie do psychologii dla ekonomistów</i>, red. E.Bielawska-Batorowicz, WE S.A., Warszawa 2012. 4. Janowski A., <i>Pedagogika praktyczna</i>, Fraszka Edukacyjna, Warszawa 2002. 5. Kwiatkowska H., red. <i>Uczłowieczyć komunikację. Nauczyciel wobec ucznia w przestrzeni szkolnej</i>, Impuls, Kraków 2015. 6. Łobocki M., red., <i>Praca wychowawcza z dziećmi i młodzieżą</i>, UMCS, Lublin 2001. 7. Nowicka M., <i>Socjalizacja na lekcjach w klasach początkowych</i>, Adam Marszałek, Toruń 2010. 8. Śliwerski B., <i>Współczesna myśl pedagogiczna. Znaczenia, klasyfikacje, badania</i>, Impuls, Kraków 2015. 9. Śliwerski B., <i>Współczesne teorie i nurty wychowania</i>, Impuls, Kraków, 2015. 10. Z.Kwieciński, B.Śliwerski, <i>Pedagogika (Podręcznik akademicki)</i> PWN, Warszawa 20019. <p>Literatura uzupełniająca:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Balicki A., Pyter M., <i>Prawo oświatowe</i>, Warszawa, 2011. 2. Bogdanowicz M., Kalka D., Krzykowski G., <i>Ryzyko specyficznych trudności w czytaniu i pisaniu: dysleksji</i>,

dysortografii i dysgrafii: Skala Ryzyka Dysleksji wraz z normami dla klas I i II, Harmonia, Gdańsk 2011.

3. Dudzikowa M., Czerepaniak-Walczak M., red. *Wychowanie. Pojęcia-Procesy-Konteksty*, t.1-5, GWP, Gdańsk 2007-2010.
4. Górniewicz E. *Diagnozowanie trudności w czytaniu i pisaniu*, Akapit, Toruń 2017.
5. Janowski A., *Poznawanie uczniów, Zdobywanie informacji w pracy wychowawczej*, WSiP, Warszawa 2000.
6. Kołakowski A., red., *Zaburzenia zachowania u dzieci. Teoria i praktyka*, GWP, Sopot 2013.
7. Kurzyna-Chmiel K., *Podstawy prawne i organizacyjne oświaty*, Warszawa, 2009.